

השֹׁשְׁבִימִים שָׁנְתָנוּ רֵיחַ בַּתְּחִלָּה כְּשֶׁהָיוּ לַחִים וְקַטְמִים
 וּמַעֲלִים רֵיחַ, גְּדוּלִים וְטוֹבִים עֵתָהּ, וַיִּהְיֶה מֵהֶם. כִּיּוֹן
 שֶׁהִשְׁגִּיחַ בָּהֶם, רָאָה שֶׁהֵם יִבְשִׁים בְּלֹא רֵיחַ. וְכַעַס, אָמַר,
 אֵלֹו בַּתְּחִלָּה כְּשֶׁהָיוּ לַחִים וְטוֹבִים וּמַעֲלִים רֵיחַ, לְקַטְמִים,
 הֵייתִי נִהְיֶה בָּהֶם, עֲבָשׁוּ בְּמַה אֶהְיֶה, הֲאֵ יִבְשִׁים הֵם.

לְשָׁנָה הָאֲחֵרֶת, נִכְנַס הַמֶּלֶךְ בַּפְּרֹדֶם, וְרָאָה שׁוֹשְׁבִימִים קַטְמִים
 וְנוֹתְנִים רֵיחַ, אָמַר הַמֶּלֶךְ, לְקַטְמוֹ אוֹתָן עֲבָשׁוּ, וְאֶהְיֶה
 בָּהֶן, קוֹדֵם שְׁיִבְשׁוּ, כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ קוֹדֵם לְכֵן.

כִּדְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רוֹאֶה בְּנֵי אָדָם קַטְמִים, וְנוֹתְנִין רֵיחַ,
 וְהַכֵּל גְּלוּי לְפָנָיו, וְרוֹאֶה שְׁעֵתִידִין לְהִרְשִׁיעַ, וַיְהִיו
 חֲשׁוּבִים כְּקֶשׁ יִבֶשׁ, וּמְקַדִּים לָהֶם חֶסֶד, כִּדִּי לִיהֲנוֹת בָּהֶם
 בְּגֵן עֵדֶן, וְעֲבָשׁוּ כְּשֶׁהֵם טוֹבִים, מִסְּלֶקֶן מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לִיתֵן
 לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעוֹלָם הַבָּא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו)
 אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הִרְוַעָה בְּשׁוֹשְׁבִימִים, הַמְּנַהִיג עוֹלָמוֹ כְּעֵנִין
 שׁוֹשְׁבִימִים.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, אֲנָא מְסִייעַ לְהָא דְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דִּהָא
 חֲזִינָן כְּהָאִי גְּוֹנָא דְעֵבִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יָרְבְּעָם
 בֶּן נֶבֶט, דְּכִד הוּא רַבִּיא הוּא זְכָאִי וְטַב. דְּתַנָּן, מֵאִי דְכְּתִיב,
 (מַלְכִים א יא) וּשְׁנִיחֵם לְבָדָם בְּשָׂדֵהּ, מְלַמֵּד שְׁשִׁקוּלִים הֵם
 בְּצַדְקוֹתָם וּבְזִכּוֹתָם מְכַל יִשְׂרָאֵל.

אָמַר ר' בְּרַכְיָהּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְפַמְלִיאָ שֶׁל מַעֲלָה, רֵיחוֹ שֶׁל יָרְבְּעָם עוֹלָה לְפָנָיו, וְאֲנִי

רוּצָה לְסַלְקוּ מִן הָעוֹלָם עִבְשָׁיו, בְּשִׁישׁ בּוֹ רִיחַ. אָמְרוּ לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה דִּיּוּן אֱמֶת, אִם עִבְשָׁיו הוּא כֵּן, כָּל שֶׁכֵּן בְּשִׁינְדֵל. אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנַי שִׁיעֲשֶׂה הָרַע בְּעֵינַי. אָמְרוּ לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִם לְפָנֶיךָ גְּלוּי, לָנוּ וְלְפָנַי כָּל הָעוֹלָם מִי גְלוּי. הִנִּיחוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִה בְּתִיב (שם יב) וַיִּזְעַן הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֲגָלֵי זָהָב, חָטָא וְהַחֲטִיא. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא אָמַרְתִּי לָכֶם שְׂאֵנִי רוּצָה לְסַלְקוּ מִן הָעוֹלָם קוֹדֵם זֶה, חֲבַל דַּעֲבִידַת כֵּן.

בָּא אָבִיָּה בְּנוּ, וְהָיָה עוֹשֶׂה טוֹב כְּשֶׁהָיָה קָטָן, וּמִה טוֹב הָיָה עוֹשֶׂה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חֲנִינְא, עוֹלֵי הַרְגֵּל הָיוּ עוֹלִים עַל יָדוֹ, שְׂלֵא מְדַעַת אָבִיו. רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא טוֹב, וְסַלְקוּ מִהָעוֹלָם קֹדֵם יָמָיו, כִּדִּי לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, וּלְהִנְחִילוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, קוֹדֵם שִׁיבְאִישׁ רִיחוֹ, וְזֵהוּ הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּרִיּוֹתָיו.

כִּךְ חֲנוּךְ, בְּעוֹד שָׁהָיָה צַדִּיק, וְהַדוֹר כָּלָם חַיִּיבִין, רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂאֵם יִנִּיחוּהוּ יְלָמוּד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וְסַלְקוּ קוֹדֵם זְמַנּוֹ מִן הָעוֹלָם, קוֹדֵם שִׁיבְאִישׁ רִיחוֹ. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית ה) וַאֲיָנָנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים, כְּלוּמַר, וַאֲיָנָנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְמַלְאוֹת יָמָיו, כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים קוֹדֵם זְמַנּוֹ, לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֶסֶד לְהִנְחִילוֹ חַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא.

(שם ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. מֵאֵן אֵינֻן בְּנֵי הָאֱלֹהִים. ר' ירמיה אָמַר, גְּדוּלֵי הַדּוֹר, שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵיהֶם גְּדוּלֵי הַדּוֹר, וְלֹא הָיוּ מוֹחִין בְּיָדָם. אָמַר רַבִּי חֲנִינְא לְרַב הוֹנָא מַה דִּיאָמַר בְּנֵי הָאֱלֹהִים. עַל שֵׁם שֶׁנִּבְרְאוּ מִשָּׁם זֶה, דְּכַתִּיב (שם א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם.

(איוב א) וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים כּו'. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ, הוּא שְׁטָן, הוּא יֵצֵר הָרַע, הוּא מְלַאֵךְ הַמּוֹת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אוֹתוֹ הַיּוֹם, יוֹם שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה הָיָה. יוֹם שֵׁשׁ לְכָל אָדָם לְחַזֹּר לְמוֹטָב, וְכֵן תִּרְאֶה, אֵין דְּרַכּוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע לְקַטְרֵג, אֶלֶּא בְּשַׁעַה שֶׁהָאָדָם רוּעָה לְחַזֹּר לְמוֹטָב. תִּנְיָא, סָבֵא בְּבֵיתָא, סִמְנָא טָבֵא בְּבֵיתָא. צְדִיקָא בְּדָרָא, סִימְנָא טָבֵא הוּי בְּעֵלְמָא. דִּתְנִין, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטִיל אֵימַת הַדַּיִין וְהַמְּנַהֵג עַל בְּנֵי אָדָם. דְּכָל זְמַן שְׂאֵימַת הַדַּיִין עַל הַדּוֹר, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא צְדִיק, וְהֵם צְדִיקִים. נִיטְלָה אֵימַתוֹ מִבְּנֵי אָדָם, הוּא חַיֵּב, וְהֵם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

וּבֵּא הַכְּתוּב לְהוֹרוֹת, (בראשית ו) הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ, אֵלוֹ אָדָם וְאִשְׁתּוֹ, שֶׁהֵם הָיוּ שֶׁנִּפְּלוּ בְּאֶרֶץ, בְּלֹא אָב וָאִם. וְלָמָּה נִקְרְאוּ נְפִילִים. שֶׁנִּפְּלוּ מִמַּעַלְתָּם שֶׁהָיָה לָהֶם. כְּלוּמַר, נְפִילִים הֵם מִכְּמוֹת שֶׁהָיוּ כְּבָר. נְפִילִים הֵם, עַל שֶׁנִּטְרְדוּ מִזֶּן עֵדֵן, וְלֹא חָזְרוּ לְשָׁם.

עַל כֵּן חָזְרָה תוֹרָה וְאִמְרָה, אֵלוֹ הָיוּ בְּאֶרֶץ, שֶׁהִיְתָה אֵימַתָּם עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת, וְעַדִּיין הָיוּ קַיִמִים, וְלֹא מָנְעוּ בְּנֵי הַדּוֹר

מִלְעֲשׂוֹת עֲבִירוֹת. וּמִי הֵם אוֹתָם הָעוֹבְרִים הָעֲבִירוֹת. גְּדוּלֵי
הַדּוֹר, אֲנָשֵׁי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהָיוּ גְדוּלִים בַּדּוֹר.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, מִכָּאֵן מִשְׁמַעוֹתוֹ דְּקָרָא, דְּכַתִּיב (שם)
הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ בִּימֵי הָהֵם, לָהֶם הַמְּנִיעָה לְמִנּוּעַ
עֲצָמָן מִהָעֲבִירוֹת בְּשִׁבְלָם, וְלֹא מִנְעוּ, וְלִעֲיִינֵיהֶם מִמָּשׁ בְּאִים
אֶל בְּנוֹת הָאָדָם בְּזִנוּת, וַיִּלְדּוּ לָהֶם. וּמִי הָיוּ אוֹתָם הַנְּפִילִים
שֶׁהָיוּ בַּדּוֹר. אוֹתָם הַגְּבוּרִים שֶׁלֹּא נִרְאָה בַּדּוֹר כְּמוֹתָם. אֲנָשֵׁי
הַשָּׁמַיִם: שֵׁם הַיְדוּעַ שֶׁקָּרָא לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּכַתִּיב (שם)
ה) וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

זֶהֱרַח חֲדָשׁ

פְּרֻשַׁת נֹחַ

וְר' חִזְקִיָּה אָמַר, וּכְפֹאֵה חוֹלְקֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲתֵרְעֵי בְּהוּ, וַיְהִי לֹון אוֹרֵייתָא קְדִישָׁא, וְאִזְהַר לֹון,
וַיְהִי לֹון עֵיטָא, לְאַסְתִּמְרָא מַעִילָא וְתַתָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט
בְּהוּ בַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי. וְאִינּוֹן יְדַעֵי לְדַחֲיִיא
מִנֵּיהוּ כָּל מְקַטְרֵגִין, וְכָל קַסְטִירִין, בְּגִין דִּיהוֹן חוֹלְקָא
דְּעַדְבִּיָּה וְאַחְסַנְתִּיָּה, כְּדָבָר אַחַר (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חֵלֵק ה' עִמּוֹ
יַעֲקֹב חֲכָל גַּחְלָתוֹ.

תָּא חֲזִין, בִּיּוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב
בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא עָאֲלִין לְחוּשְׁבָנָא,
וְלֹא אֵית מָאן דְּלֹא עָאֲל בְּחוּשְׁבָנָא. וְסַפְרִין דְּחִיִּין וּמִתִּין

מִלְעֲשׂוֹת עֲבִירוֹת. וּמִי הֵם אוֹתָם הָעוֹבְרִים הָעֲבִירוֹת. גְּדוּלֵי
הַדּוֹר, אֲנָשֵׁי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהָיוּ גְדוּלִים בַּדּוֹר.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, מִכָּאֵן מִשְׁמַעוֹתוֹ דְּקָרָא, דְּכַתִּיב (שם)
הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ בִּימֵי הָהֵם, לָהֶם הַמְּנִיעָה לְמִנּוּעַ
עֲצֻמָּן מִהָעֲבִירוֹת בְּשִׁבְלָם, וְלֹא מִנְעוּ, וְלִעֲיִינֵיהֶם מִמָּשׁ בְּאִים
אֶל בְּנוֹת הָאָדָם בְּזִנוּת, וַיִּלְדוּ לָהֶם. וּמִי הָיוּ אוֹתָם הַנְּפִילִים
שֶׁהָיוּ בַּדּוֹר. אוֹתָם הַגְּבוּרִים שֶׁלֹּא נִרְאָה בַּדּוֹר כְּמוֹתָם. אֲנָשֵׁי
הַשָּׁמַיִם: שֵׁם הַיְדוּעַ שֶׁקָּרָא לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּכַתִּיב (שם)
ה) וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

זֶהֱרַח חֲדָשׁ

פְּרֻשַׁת נֹחַ

וְר' חִזְקִיָּה אָמַר, וּכְפֹאֵה חוֹלְקֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲתֵרְעֵי בְּהוּ, וַיְהִי לֹון אוֹרֵייתָא קְדִישָׁא, וְאִזְהַר לֹון,
וַיְהִי לֹון עֵיטָא, לְאַסְתְּמָרָא מַעִילָא וְתַתָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט
בְּהוּ בַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי. וְאִינּוֹן יְדַעֵי לְדַחֲיָא
מִנֵּיהוּ כָּל מְקַטְרָגִין, וְכָל קַסְטִירִין, בְּגִין דִּיהוֹן חוֹלְקָא
דְּעַדְבִּיָּה וְאַחְסַנְתִּיָּה, כְּדָבָר אַחַר (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חָלַק ה' עִמוֹ
יַעֲקֹב חֻבֵּל גַּחְלָתוֹ.

תָּא חֲזִין, בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב
בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא עָאֲלִין לְחוּשְׁבָנָא,
וְלֹא אֵית מָאן דְּלֹא עָאֲל בְּחוּשְׁבָנָא. וְסַפְרִין דְּחִיִּין וּמִתִּין

פְּתִיחַן בְּהֵוֵא יוֹמָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּגִין דְּאַתְרֵיעִי בְּהוּ, יְהֵב לֹון עֵיטָא
 לְאַשְׁתְּזָבָא מְכַל מְקַטְרָגִין דְּלְעִילָא, דְּאֵינֹון אַתְמַנֵּן
 בְּכַל זְמַנָּא דְּדִינָא שְׁרָיָא עַל עֲלָמָא. בְּהֵאֵי יוֹמָא אֶזְדַּמְנֵן
 יִשְׂרָאֵל לְאַתְעָרָא רַחֲמֵי עַלְיֵיהוּ. וּבְכַמָּה. בְּשׁוֹפָר.

דְּהָא קָלָא דְּנִפְיָק, סָלִיק לְעִילָא, וְאַתְעָר שׁוֹפָר דְּלְעִילָא.
 כְּדִין אַתְעָרוּ רַחֲמֵי מֵאַתְרֵיהוּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא קָם
 מְבוּרְסֵיָא דְּדִינָא וְיִתִּיב בְּכוּרְסֵיָא דְּרַחֲמֵי, וְחַיִּים עַלְיֵיהוּ
 דִּישְׂרָאֵל, וְלֹא אַתְיֵיהִיב רִשׁוּ לְמְקַטְרָגָא עַלְיֵהוּן.

וְיִשְׂרָאֵל תִּיִיבֵי בְּתִיּוּבְתָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְתַקְעִי
 שׁוֹפָר, וְאַתְעָרוּ רַחֲמֵי. דְּהָא הֵוֵא קָלָא דְּנִפְיָק,
 אַתְעָרוּתָא דְּרַחֲמֵי אִיהוּ. וּכְדִין, דְּלְטוּרָא לֹא יָכִיל לְקַיָּמָא
 קַמִּי כּוּרְסֵיָא דְּרַחֲמֵי. דְּהָא לֹא אָתִי מַהֵוֵא סְטָרָא, וְלֹא
 אַשְׁתַּכַּח קַטְיִגוּרָא.

בְּיוֹמָא דְּכַפּוּרֵי, דְּאִיהוּ חֲתִימָא דְּדִינָא, וְקַיָּיִמֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּקוּדְשָׁתָא דְּמֵאַרְיֵהוּן. בְּהֵוֵא יוֹמָא, בְּגִין דְּלֹא
 יִקְרַב דְּלְטוּרָא לְמַקְדָּשָׁא, יְהֵבִין לִיהָ שְׁעִיר, דְּאַתִּי מְסַטָּרָא
 דְּרוּחָא מְסַאָבָא, וְהוּא מְסַאָבָא, וְרוּחָא מְסַאָבָא אַתְהֵי
 מִינֵיהּ, וְהוּא אַתְעַסַּק בֵּיהּ, וְלֹא קָרִיב לְמַקְדָּשָׁא לְסַאָבָא.
 וּכְדִין אַנְפִּין נְהִירִין, וְיִשְׂרָאֵל אַשְׁתְּזִיבוּ מֵיָהּ.

בְּזְמַנָּא אַחְרָא כּד סְגִיאוּ חוּבֵי בְּנֵי נְשָׂא, הֵאֵי דְּלְטוּרָא,
 בְּשַׁעְתָּא דְּדִינָא אִיתְעָר עַל חוּבֵי עֲלָמָא, כְּדִין אִיהוּ

אֶתִּי וְאֶשְׁתְּכֶחַ מִקְטָרְגָּא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, וְאַסְתָּאב
מִקְדְּשָׁא, וְכָל אַנְפִּין עֲצִיבִין, וְדִינָא אֶשְׁתְּכֶחַ. וְעַל דָּא קִין כָּל
בְּשָׂר בָּא לְפָנֵי. לְפָנֵי וְדַאי, לְמַתְבַּע עַל חוּבֵי בְּנֵי עֲלָמָא,
דְּאִינוּן גְּרָמוּ.

תָּא חֲזִי, כָּל בַּר נֶשׁ דִּינְעֵבֵד וַיִּנְטֵר פִּיקוּדֵי אוֹרִייתָא, נִשְׁמַתָּא
אַסְתְּמָרָא בְּגוּפִיהָ, דְּאִיהוּ תִיבָה, וְלֹא אֶתְעַנְשׁ, וְלֹא
יִשְׁלוּט עֲלֶיהָ מִלְּאֲךְ הַמּוֹת. וְכָל בַּר נֶשׁ דְּלֹא נָטִיר וְלֹא קִיִּים
פִּיקוּדֵי אוֹרִייתָא, וְאֶעֱבֵר עֲלֶיהָ, מִלְּאֲךְ הַמּוֹת כְּדִין יִשְׁלוּט
עֲלֶיהָ.

תָּא חֲזִי, תִיבָה, אִיהוּ גּוּפָא. נַח וְאַשְׁתּוּ, י"ה. שֵׁם וְאַשְׁתּוּ,
ו"ה. וְאַתְעֵבִיד הַשֵּׁם מְלֵא, ידו"ד אַחַד. יִפֶּת וְאַשְׁתּוּ,
י"ה. חָם וְאַשְׁתּוּ, וְאִינוּן כְּדוּנְמָא.

וְדָא (בראשית ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ. דָּא שְׂכִינְתָּא, קִין
כָּל בְּשָׂר וְגו'. (שם) עֲהֵר תַּעֲשֶׂה לְתִיבָה, דָּא אִיהוּ רְזָא
דְּגוּפָא. אַתָּה וּבְנֶיךָ וְגו', גּוּבְרִין לְחוּד, וְנָשִׁין לְחוּד. (שם) וַיַּעַשׂ
נַח, דָּא בְּרִית קוּדְשָׁא. כְּכֹל אֲשֶׁר עָוָה אֶתּוֹ אֱלֹהִים, דָּא
שְׂכִינְתָּא. (שם ז) וַיֹּאמֶר ה' לְנֹחַ, הִבָּא מִדַּת רַחֲמִים.

(שם) וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִיא שְׁנַיִם אִישׁ וְאַשְׁתּוּ,
דְּהָא הִיא מִסְטָרָא דְּמִסְתָּבָא, וְעַל דָּא אָמַר,
וְהָאֲבֹדְתִי. וְאַסְתְּכָל דְּלִית בֵּיהּ, אֲלֵא תִרִין, וְלֹא אִית בְּהוּן
שְׁבַעָה שְׁבַעָה, בְּמָה דְּכְתִיב בְּעוֹף הַשָּׁמַיִם, אֲרַבַּע סְרִי דְּכַר
וְנוֹקְבָא, לְחִיּוֹת זָרַע עַל פְּנֵי כָּל הָאָרֶץ. (שם) שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ

וְגוֹי אֶסְתַּכַּל וְחָמִי, עַל מַה דִּיאָמַר בְּקַדְמִיתָא וּמִן הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִיא, וּלְבַתֵּר שְׁנַיִם שְׁנַיִם.

(* אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּא חֲזִי לִית לָךְ בְּכָל לַיְלִיא וְלַיְלִיא,
דְּלֹא תִיפּוּק גְּשָׁמְתָא מְגוּפָא דְּבַר גֵּשׁ, דִּיאִקְרִי יוֹנָה.
דְּכַתִּיב, (שם ח) וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה. הִקְלוּ הַמַּיִם, אֲלֵינן מַיִם
יְדוּנִים, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים קכד) הַמַּיִם הַיְדוּנִים. דִּיאִינוּן
מִסְטָרָא דְּמִסְאָבוּ. מַעַל הָאָרֶץ, דִּיאִינוּן לְעִיל מִן אַרְעָא, אֲלֵינן
מְלֹאכֵי חֲבַלָּה.

מַה כְּתִיב. וְלֹא מִצְאָה הַיּוֹנָה מְנוּחָה, דְּאֵתִּמְנְעִי מִעֲלָמָא
עִילָאָה, וּמִן צְדִיקִים דְּלְעִילָא, וּמִכָּל בְּרַכָּאן. הִדָּא הוּא
דְּכַתִּיב, (בראשית ח) וַתָּשָׁב אֵלָיו אֵל הַתֵּיבָה כִּי מַיִם עַל פְּנֵי כָל
הָאָרֶץ.

אֲפִיק לָהּ תַּנְיִינוּת, וַיּוֹסֶף שְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה מֵאֵתוֹ, וּמְגוֹ
דוּחְקָא וְצַעְרָא, וַתֵּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב, דְּלֹא
הָיָה גְּהָרָא לֹון שְׁעֵתָא דְּרוּחָא, כְּמָה דְּהָיָה בְּקַדְמִיתָא,
וְאֵתִּחְשַׁד לָהּ יוֹמָא, וְאֵתִּעָרֵב לָהּ שְׁמֵשָׁא.

וּמָה אָמַרְתָּ לְנֹחַ וּלְבָנוֹי. (שיר השירים ה) מְצִאוּנֵי הַשּׁוֹמְרִים
הַסּוֹבְבִים בְּעִיר. אֲלֵינן גְּטָרֵי תַרְעֵי יְרוּשָׁלַיִם. וְעַם כָּל
דָּא, (בראשית ח) וַהֲנִיחָה עֲלֶיהָ זֵית טָרַף בְּפִיהָ, וְעַל דָּא וַיֵּדַע נֹחַ כִּי
קָלוּ הַמַּיִם, וְאֵתִּתְקַפּוּ מְלֹאכֵי דְקַדְשָׁה עַל מְלֹאכֵי חֲבַלָּה.
וַיִּיחַל עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵים כּוֹ, וְלֹא יָסְפָה כּוֹ, חָרְבוּ
הַמַּיִם מִעַל הָאָרֶץ.

בְּתֵר דְּאַסְתַּתֵּר וְאַעֲבֵר הֵהוּא זִימְנָא דְשְׁלִיט מְלֶאךְ הַמּוֹת,
וְאַתְעֲבְרוּ חַיִּיבִין מְעֵלְמָא, מַה כְּתִיב, (שם) וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת נַח.

סְפִינְתָא אֲמַתִּילַת לְתִיבוּתָא דְנַח, וְאִית בָּהּ גּוּבְרִין יְהוּדָאִין
וַיִּשְׁמַעֲאֲלִים וּבְנֵי עֵשָׂו, כְּדוּנְמָא דָּא אִית בְּגוּפָא,
כְּלִיל מְכוּלְהוֹן, דְּגוּפָא דָּא, לָאו אִיהוּ מִן נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא,
וְדָא הוּא דְאָמַר לְנַח, דְּאִיהוּ נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא, כְּדָבָר אַחַר
(שם ו) עֲשֵׂה לָךְ תִּבְתַּע עֲצֵי גִפְרִי.

וְדָא הוּא דְאָמַר לְאַבְרָם, לָךְ לָךְ מֵאַרְעֵךְ, לְמַה תִּרִי זִימְנֵי.
אֲלָא, פּוֹק מִן דִּירְתָךְ וּמִן גּוּפָךְ, וּמִן בֵּית אָבִיךָ, דְּאִית
שְׁלָם דְלְעִילָא. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ, דָּא גּוּפָא, דְּאִיהוּ
תִּיבַת נַח.

וּבְדוּנְמָא דָּא הָוָה נַח, הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (שם ח) וַיִּשְׁלַח אֶת
הַיּוֹנָה. וְאַפִּיקוּ לָהּ לַיּוֹנָה מִן תִּיבוּתָא, וַיִּהְבּוּ לָהּ
בְּמֵיא. כְּדוּנְמָא דָּא נְפִקָא לָהּ יוֹנָה מִן תִּיבוּתָא דְנַח, כְּמָא
דְּאֵת אָמַר וְלֹא יִסְפָּה שׁוּב אֵלָיו עוֹד.

ר"י אָמַר, נַח כִּד הָוָה בְּתִיבוּתָא, הָוָה דְחִיל דְלָא יְדַבֵּר לִיה
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעֵלְמִין, וּכְיוּן דְאַתְעֲבְרוּ חוּבֵי עֵלְמָא,
כְּדִין מַה כְּתִיב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח.

מְדַרְשׁ הַנְּעֵלָם

(* רַבִּי פֶתַח בְּהַאי קָרָא, (שיר השירים ה) מְעֲאֲנֵי הַשְּׁמֵרִים
הַסֹּבְבִים בְּעִיר הַכּוֹנֵי פְעֻעוֹנֵי נְשָׂאוֹ אֶת רִדְדֵי מְעֲלֵי

שִׁמְרֵי הַחַמּוֹת. כִּמְהָ חֲבִיבָה הִיא הַנְּשָׁמָה, הַנְּתוּנָה מִתַּחַת
כִּסֵּא הַכְּבוֹד, מִמְּקוֹם הַקּוֹדֶשׁ, מֵאַרְצוֹת הַחַיִּים, כִּמְהָ דֹאֵת
אָמַר (תהלים קטז) אֶת־הַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

וְלָמָּה קָרְאוּ דָּוִד אַרְצוֹת הַחַיִּים, וְכִי לְמַעַלָּה יֵשׁ אַרְצוֹת.
אָמַר רַבִּי יֶעֱחֵק, לֹא אַרְצוֹת מִמַּשׁ, וְלֹא אֲדַעְתָּא
דְּאַרְצוֹת אָמְרוּ דָּוִד, אֲלֵא לְשׁוֹן רִיעוּי הוּא, כִּמְהָ דֹאֵת אָמַר
(יחזקאל ב) אַרְצָה אֲתֹכֶם. כְּלוּמַר, אָמַר דָּוִד, אֶת־הַלֵּךְ לִפְנֵי ה',
בְּמִקְוֹם אֲשֶׁר יִרְצוּ תַמִּיד הַעֲדִיקִים, הַנִּקְרָאִים חַיִּים, אֲשֶׁר
רְצוּנָם *וְחֻפְצָם לְלֶכֶת שָׁמָּה. וּמִמְּקוֹם הַקּוֹדֶשׁ, בָּאָה הַנְּשָׁמָה
לְהָאִיר עַל הַגּוֹף הָאֶפֶל, כְּדִי לְהוֹלִיכּוּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲבֹד
עֲבוּדָתוֹ וּרְצוֹן בּוֹרְאוֹ, לְבֹא לְמַחֵר וְלִישׁוּל שְׂכָרוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלֵמְלִי לָא הוּינָא בְּעֵלְמָא יָאוּת לָן, וְלֹא
נִיהַב חוּשְׁבָנָא לְמֵאֲרִיָּה דְּפִיתְקָא, לְבַתֵּר אָמַר, הַדְרִי
בִּי.

תָּא חַוִּי, מַה כְּתִיב בְּאַדָּם, (בראשית ב) לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם
לְבִדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. אָמַר רַבִּי, זֶה הִיא הַנְּשָׁמָה
שֶׁהִיא אֶצְלוֹ עֵזֶר, לְהוֹלִיכּוּ בְּדַרְכֵי קוּנּוֹ. וְהֵינּוּ דִתְנִין בָּא
לִישְׁתַּר מְסִיעֵין אוֹתוֹ. תְּנּוּ רַבְּנִין, כְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי
קוּנּוֹ, הִרְבֵּה מְסִיעֵין אוֹתוֹ. נִשְׁמָתוֹ מְסִיעֵת אוֹתוֹ. מְלֶאכֶי
הַשָּׂרֵת מְסִיעֵין אוֹתוֹ. שְׂכִינָתוֹ שָׁל מְקוֹם מְסִיעֵת אוֹתוֹ.
וְכֻלָּם מְכַרְיִזִין לְפָנָיו וְאוֹמְרִים, (משלי ד) בְּלִכְתֶּךָ לֹא יֵצֵר עֲעֲדֶךָ
וְאִם תִּרוּץ לֹא תִכְשַׁל. רַבִּי נֶתַן אוֹמַר, נִשְׁמָתָן שָׁל עֲדִיקִים

מְסִיעֵין אוֹתוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסֵי תָמוּי, הוּוּ אָזְלוּ מֵאוּשָׁא לְלוּד. אָמַר
 רַבִּי יוֹסֵי לְר' אֶלְעָזָר, אִפְשָׁר דְּשָׁמְעַתּוּ מֵאֲבִיךָ, מֵאִי
 דְּכַתִּיב, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדֶרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי
 אֱלֹהִים. אָמַר לִיהּ הָכִי שְׁמִיעַ לִי מֵאֲבָא, אֵינּוֹן הוּוּ מִלְּאֲכֵים
 דְּאוּזְפוּהוּ בְּקַדְמִין מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. אָמַר לִיהּ, מָאן אֵינּוֹן.
 אָמַר לִיהּ לָא יְדַעְנָא. אָמַר לִיהּ, יָאוּת לְכוּן צַדִּיקָא, מְלָה
 דְּפוּמְכוּן כְּכַתְרָא דְּמַלְכוּתָא, בְּרִישָׁא דְּמַלְפָּא.

עַד דִּהוּוּ אָזְלִי מָטוּ לְמַעְרָתָא דְּלוּד, שְׁמַעוּ הָהוּא קָלָא דְּאָמַר,
 תְּרִין עוּזְלִין דְּאֵיִלְתָּא, עֲבְדוּ קַדְמֵי רַעוּתָא דְּנִיחָא לִי,
 וְאֵינּוֹן הוּוּ מִשְׂרַיִתָא קְדִישָׁא, דְּעָרַע יַעֲקֹב קַמִּיהּ. אַתְרֵיגִישׁ
 רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאַצְטַעַר בְּנַפְשִׁיהּ, וְאָמַר, מְאָרִיָּה דְּעַלְמָא, כְּדָ
 אוֹרְחוּי, טַב לָן דְּלָא נִשְׁמַע, שְׁמַעְנָא וְלָא יְדַעְנָא.

אַתְרֵיחִישׁ לִיהּ נִיפָא, וְשָׁמַע הָהוּא קָלָא דְּאָמַר, אַבְרָהָם
 וַיִּצְחָק הוּוּ. נִפְל עַל אַנְפּוּי, וְחָמָא דִּיוֹקְנָא דְּאָבִיו,
 אָמַר לִיהּ, אָנָּא שְׂאִילָנָא, וְאַתִּיבֹנָא, דְּאַבְרָהָם וַיִּצְחָק הוּוּ,
 דְּעָרַעוּ לִיעֲקֹב, כִּד אֲשַׁתִּיזִיב מְלָכָן.

אָמַר לִיהּ, בְּרִי, פּוּק פִּיקְתָּךְ, וְסַב סִיבְתָךְ, דְּפּוּם מְמַלְל
 רַבְרָבָן הוּא. וְלָא דָא הוּא בְּלַחוּדוּהִי, אֶלָּא לְכָל
 צַדִּיקָא, נִשְׁמַתְהוּן דְּצַדִּיקָא מְעָרַעַן קַדְמוּהִי לְשִׁזְבוּתִיהּ.
 וְאֵינּוֹן מִלְּאֲכֵי קְדִישֵׁי עִילָאי.

וְתָא תָמוּי, יַצְחָק קָזִים הָוּה בְּהָהוּא שַׁעְתָּא, אַבְל נִשְׁמַתָּא

קְדִישָׁא אֲתַנְסִיבַת בְּכוּרֵי יִקְרָא דְמֵאֲרִיָּה, כִּד
אֲתַעְקַד עַל גְּבֵי מַדְבָּחָא, וּמְכַדִּין אֶסְתִּימוּ עֵינָיו מִלְמַחְזִי.

וְהֵינּוּ דְכִתְיִב, (שם לא) וּפְחַד יִצְחָק הָיָה לִי.

אָמַר לִיה מָה אֲנִן תַּמָּן. אָמַר לִיה, אָנָּא וְאַתָּה מְלֹאכֵי עֵילָאָה,
לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא בְּמִשְׁיחָא מְלָבָא דְדוּד. קָם, עַד דְּהוּה
קָם, חָמָא חָמוּהֵי דְאַנְפוּי נְהִירִין בְּשִׁמְשָׁא.

אָמַר לִיה חָמוּי, מְלָה חֲדָתָא שְׁמַעְתָּ, אוּ בְנֵהִירוּ יִקְרָא זִינָא
דְּמִשָּׂה אֶסְתַּכְּלַתָּ. אָמַר לִיה לָא. אֵלָא זְכַאִין אֵינּוּן
צְדִיקָא, דְנִטְרִין לְהוּן מִשְׁרִייתֵי קְדִישֵׁי עֵילָאֵי, שְׁנַאֲמַר
(תהלים צא) כִּי מְלֹאכֵי יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְמַעְלָה,
בְּנִגְדַי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מָטָה. וְנִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יָבֵא שָׁם, עַד
שְׂיָבֹאוּ יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מָטָה. שְׁנַאֲמַר, (הושע יא)
בְּקִרְבְּךָ קְדוּשׁ וְלֹא אָבֹא בְעִיר.

וְשִׁבַע כְּתוּבָה שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת שׁוֹמְרִים אוֹתָם סְבִיב, וְעַל
כָּל פֶּתַח וּפֶתַח כְּתוּבָה שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת. וְהֵם
הַפְּתָחִים הַנִּקְרָאִים שְׁעָרֵי צְדָק. וְאֵלוּ הֵם הַפְּתָחִים,
הַמְּכוּוֹנִים לְהַכְּנִס שָׁם נַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים. וְדוּד הַמְּלֶכֶךְ עָלָיו
הַשָּׁלוֹם נִכְסַף לָהֶם, שְׁנַאֲמַר (תהלים קיח) פֶּתַחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק
אֲבֹא בָם אוֹדָה יְהוָה, זֶה הַשָּׁעַר לְהַיְצִיִּיקִים יָבֹאוּ בּוֹ.

וְלְמַעְלָה מֵהֶם שׁוֹמְרִים מַה"ש, בְּחוֹמוֹת הָעִיר. שְׁנַאֲמַר (ישעיה
סב) עַל חוֹמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם, זֶה הוּא יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל

מֵעֵלָה, הַפְּקַדְתִּי שׁוֹמְרִים, אֵלֹהֵי מֵה"שׁ. וְתֹאנָא, שְׁבַע פְּתָחִים
 יֵשׁ לְנַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים, לְהַכְנִס עַד מְקוֹם מַעְלָתָם. וְעַל כָּל
 פֶּתַח וּפְתַח שׁוֹמְרִים.

הַפֶּתַח הָרֵאשׁוֹן, נִכְנָסַת הַנְּשָׁמָה בַּמַּעְרַת הַמְּכַפְּלָה. שֶׁהִיא
 סְמוּכָה לְגֵן עֵדֶן. וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, שׁוֹמֵר עָלָיו. וְכִתְהָ,
 הוּא מְכַרִּיז וְאוֹמֵר, פָּנּוּ מְקוֹם, שְׁלוֹם בּוֹאֵד. וַיֵּצֵאָה מִפֶּתַח
 הָרֵאשׁוֹן.

הַפֶּתַח הַשֵּׁנִי בְּשַׁעְרֵי גֵן עֵדֶן, וּמוֹצֵאָה אֶת הַכְּרוּבִים, וְאֵת
 לְהַט הַחֶרֶב הַמֵּתֵהֶפֶכֶת. וְכִתְהָ, נִכְנָסַת בְּשְׁלוֹם. וְאִם
 לָאוּ, שָׁם תִּקְבַּל עוֹנֵשָׁה, וְתִשְׁרַף בְּלֵהַב הַכְּרוּבִים. וְכִנְגְדָם
 הָיוּ הַכְּרוּבִים בַּמְּקַדָּשׁ, בְּשָׁעָה שֶׁהִפְּהוּ נִכְנָס בַּיּוֹם הַפְּפוּרִים,
 זָכָה נִכְנָס בְּשְׁלוֹם. לֹא זָכָה, מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים יוֹצֵא לְהַב,
 וְנִשְׂרַף מִבְּפָנָיִם, וּמֵת. וְהָיוּ מְכוּוֹנִים כְּנֶגֶד אֵלֹהֵי אֲשֶׁר בְּשַׁעַר
 גֵּן עֵדֶן, לְצַרְף הַנְּשָׁמוֹת.

זָכָתָה הַנְּשָׁמָה, נוֹתְנִין לָהּ פִּינְקָס סִימָן לִפְנֵים, וְנִכְנָסַת לְגֵן
 עֵדֶן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ. וְעַמּוּד אֶחָד שֶׁל עֲנָן וְנוֹגַהּ מְעוֹרֵב זֶה
 בְּזֶה, וְעֵשֶׂן וְנוֹגַהּ סְבִיבִיו. שְׁנֵאֵמֵר, (ישעיה ד) וּבָרָא ה' עַל כָּל
 מְכוּן הַר צִיּוֹן וְעַל מְקַרְאֵיהָ עֲנָן יוֹמָם וְעֵשֶׂן וְנוֹגַהּ. וְהוּא נְעוּץ
 מִלְמַטָּה לְמַעְלָה לְשַׁעְרֵי שָׁמַיִם. וְכִתְהָ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, עוֹלָה
 בְּאוֹתוֹ עַמּוּד. לֹא זָכָתָה יוֹתֵר, נִשְׁאָרַת שָׁם, וּמֵתֵהֶפֶכֶת
 מֵהַטּוֹב אֲשֶׁר לְמַעְלָה. דְּאֵמֵר רַבִּי יוֹסִי, רְאִיתִי גֵן עֵדֶן, וְהוּא
 מְכוּוֹן כְּנֶגֶד פְּרוּכַת קֶרַח הַנוֹרָא אֲשֶׁר לְמַעְלָה. וְהִיא נְהַגִּית

מִזִּיו הַשְּׂבִינָה, אֲבָל אֵינָה נִיזוֹנִית מִמָּנָה.

זָכְתָה לְעֵלוֹת, עוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲמוּד, עַד שְׁמַנְעַת עַד הַפֶּתַח הַשְּׂלִישִׁי. וְהוּא נֶגֶד הָרְקִיעַ הַנִּקְרָא זָבּוּל. וּמַנְעַת עַד יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר שָׁם. וְשָׁם הַשּׁוֹמְרִים. זָכְתָה, פּוֹתְחִין לָהּ הַפֶּתָחִים וְנִכְנָסִת.

לֹא זָכְתָה, נוֹעְלִים הַשְּׁעָרִים, וְדוּחִים אוֹתָהּ לַחוּץ, וְנוֹטְלִים פִּינְקָסָה מִמָּנָה, וְהַנְּשָׂמָה אוֹמְרָת, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) מְצֹאוֹנֵי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹבְבִים בְּעִיר, יֵאלוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת, הַשּׁוֹמְרִים בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר לְמַעְלָה. נִשְׂאוּ אֶת רִדְיָי מַעְלֵי. זֶהוּ פִינְקָס סִימָן שְׁלָהּ. שׁוֹמְרֵי הַחוּמוֹת, כְּמָה דָאֵת אָמַר (ישעיה סב) עַל הוֹמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקַדְתִּי שׁוֹמְרִים.

זָכְתָה לְעֵלוֹת, נִכְנָסִת שָׁם בְּאוֹתָן הַשְּׁעָרִים, וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר לְמַעְלָה. וּמִיכָאֵל הַשָּׁר הַגָּדוֹל מִקְרִיב אוֹתָהּ לְקַרְבָּן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי חֲזִיָא, מַה קְרָבָן הוּא זֶה, יָכוֹל לוֹמַר כִּשְׂאֵר הַקְרָבָן. אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, הַקְרָבָה זוֹ הִיא כְּאֶדָם הַמִּקְרִיב דוֹרוֹן לְפָנָי הַמֶּלֶךְ.

וּמִיכָאֵל הוֹלֵךְ עִמָּהּ, עַד הַפֶּתַח הָרְבִיעִי וְהַחֲמִישִׁי וְהַשְּׁשִׁי, אוֹמַר לְפָנָי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוֹנוּ שָׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרֵי בְּנִיךָ, בְּנֵי אוֹהֲבֶיךָ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים הַטּוֹבִים הַזּוֹכִים לָזֶה. עַד שְׁמַנְיָעִים לְשַׁעַר הַשְּׂבִיעִי, שֶׁהוּא עֲרֵבוֹת, וְגִנְזֵי חַיִּים טוֹבִים מְצוּיִין שָׁם, וְכָל נְשָׁמוֹתֵיהֶם

שֶׁל צְדִיקִים כָּלָם שָׁם, וְנַעֲשִׂים מְלַאכֵי הַשָּׁרֵת, וּמְקַלְסִין לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִזְוָנִין מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה, אֲסַפְּקֶלְרִיא
הַמְּאִירָה, וְשָׁם הַמְּנוּחָה וְהַנְּחֻלָּה, וְנוּחַ תֵּי הָעוֹלָם הַבָּא,
אֲשֶׁר עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זּוֹלָתְךָ.

וְזֶהוּ, אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח נַח אִישׁ צְדִיק תָּמִים. מִי רָאוּי לְהִיּוֹת
בְּזוֹ הַהֲנָאָה וְהַמְּנוּחָה וְהַפְּרָגוּעַ, מִי שֶׁהוּא אִישׁ צְדִיק
תָּמִים. אָמַר רַב פְּפִי, זֹאת הַמְּנוּחָה לְמַעְלָה, הִיא אֶת
הָאֱלֹהִים הַתְּהֵלְךָ נַח, לְמַעְלָה, וְלֹא לְמַטָּה.

(בראשית ו) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח, ר' אֶלְכָּסֵּנְדֶּרְאִי פִתַּח (תהלים פא)
לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר. לֹא
יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר, זֶה יַעַר הָרַע. וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר, שְׂלֵא
תִבְעוּל אֶרְמִית.

רַבִּי אֶלְעָזָר אֹמֵר, לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר, שְׂלֵא תִהֵא נַח לְכַעַם.
שֶׁכֵּל הַכּוֹעֵם, כְּאֵלוֹ עוֹבֵד ע"א. דְּאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כָּךְ
הוּא דְרַכּוֹ שֶׁל יַעַר הָרַע, הַיּוֹם אֹמֵר לְךָ עֲשֵׂה כָךְ, וְלִמְחָר
אֹמֵר לְךָ עֲבוֹד עֲבוּדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד.

הוּא הָיָה אֹמֵר, כַּעַם תְּלָמִיד חָכָם גָּדוֹל מְכּוֹלֵן. בְּדָבָר אַחֵר,
בְּדָבָרִים שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּאָמְרָה תּוֹרָה
(משלי כא) אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לְנֶגֶד ה'. אֲכַל
בְּדָבָרִים אַחֵרִים אָסוּר לוֹ לְכַעוֹם. וְהָרַב אֶצֶל תְּלָמִיד, כְּדִי
שִׁיחָא מְעוּי בְּכַבוּדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ מוֹתֵר. וְאֶצֶל שְׂאָר הָעָם לְמַעַן
יִהְיֶה מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם, מוֹתֵר. וְשְׂאָר אֲנָשִׁים אָסוּר,

שָׂאִין בְּעֶסְנוֹתָם לִירְאֵת שָׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִדַּת הַצַּדִּיק, קָשָׁה לְבָעוֹם, וְנֹחַ לְרָצוֹת. וְזוֹ
הַמִּדָּה גְּדוּלָּה מְבֹלָם, וּבֵא הַפְּתוּב לְהוֹרוֹת, אֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת נֹחַ, נֹחַ בְּרַעְתּוֹ, נֹחַ בְּרִיבוֹרוֹ, נֹחַ בְּמַהֲלָכוֹ. וּמִי עוֹשֶׂה
זֶה. אִישׁ צַדִּיק. וּבְשִׁמַּת, אוֹמְרִים עָלָיו, אִי עָנָיו, אִי חָסִיד.
תָּמִים הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו, וּלְמֵאֵי יִזְכֶּה, אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהִלָּךְ נֹחַ,
לְמַעַלָּה עַל כָּל הַמַּעֲלוֹת.

(* וַיּוֹלֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים. הָאֵנִי רַבִּי פְּרוֹסְפָּדָאִי, אֵלּוּ ג'
הַנְּהַגוֹת אֲשֶׁר בְּאָדָם. הַנְּהַגַּת הַנְּשֻׁמָּה, לְהִיּוֹת לוֹ עֶזֶר
בְּעִבּוּדַת בּוֹרְאוֹ, וְהִיא הַנְּקִרְאֵת שֵׁם. וְהַנְּהַגַּת הַתְּאוּוָה, וְהִיעָר
הָרַע, הַמְּנַהִיג וְהַמְּחַמֵּם אֶת הַגּוֹף בְּדַבַּר עֲבִירוֹת, וְהִיא
הַנְּקִרְאֵת חָם. וְהַנְּהַגַּת הַיַּעֲ"ט, הַמְּנַהִיג אֶת הָאָדָם בְּכָל טוֹב,
וְלִיפּוֹת מַעֲשָׂיו בַּתּוֹרָה וּבִירְאֵת הַשֵּׁם, וְהִיא הַנְּקִרְאֵת יַפֶּת.
וְהַנְּהַגָּה הַזֹּאת יִנְהִיג הָאָדָם לְהוֹלִיכּוֹ בְּדֶרֶךְ חַיִּים.

וּמִי מְעַכֵּב וּמְפַסֵּדוֹ. (בראשית ו) וְהַנְּשֻׁחַת הָאָרֶץ לְפָנֵי הָאֱלֹהִים,
זֶהוּ הַגּוֹלָם, הַמְּפַסֵּיד וְהַמְּשַׁחֵית אֶת הַכֹּל. וְעָלָיו אָמַר
שְׁלֹמֹה בְּחֻכְמָתוֹ, (משלי ו) מְשַׁחֵית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה. מֵאֵי הוּא
יַעֲשֶׂנָה, אָמַר רַבִּי פְּרוֹסְפָּדָאִי הַגּוֹלָם יַעֲשֶׂנָה נְשַׁחֵתַת.

דְּבַר אַחֵר אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ, מֵהַ כְּתִיב לְמַעַלָּה מִהָעֵנָן,
(בראשית ו) וַיִּנָּחֵם ה' כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאָרֶץ וַיִּתְּעַצֵּב
אֵל לְבּוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, בֵּא וְרֵאֵה שָׂאִין בְּמִדַּת בְּשָׂר
וְדָם, מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִדַּת בְּשָׂר וְדָם, עוֹשֶׂה

מִה שְׁעוֹשָׁה, וְלֵאחֶר כֵּן מִתְחַרֵּט וּמִתְעַצֵּב מִמֶּנּוּ, יְכוּל אִף
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֵּן.

תָּא שָׁמַע, דְּכַתִּיב (דברים ל) רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים
וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע. וְהִזְהִיר לְאָדָם וְאָמַר,
(דברים ל) וּבַחֲרַתְּ בַחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה. וְאִם הוּא הוֹלֵךְ בְּדַרְךְ
רָע, הוּא בְּעוֹנוֹ יָמוּת. שְׁנַאֲמַר, (משלי ה) עוֹנוֹתָיו יִלְכְּדוּנוּ אֶת
הָרָשָׁע. כִּד כְּתִיב, (בראשית ו) וַיֵּרָא ה' כִּי רָבָה רָעַת הָאָדָם.
אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲנִי רוֹאֶה כִּי כָּלֵם מְחוּיִיבִים, וְאִם
יָכֹלוּ בְּרָעָתָם, הֲרִי יֵאבֹד עוֹלָמִי. כִּיּוֹן שָׂרָאָה לְנַח וּבְנָיו שְׁהִיוּ
צְדִיקִים וַיִּשְׁאָר פְּלִיטָה בְּעוֹלָם, הִתְנַחֵם וְשָׁמַח.

וְא"ר אֱלִיעֶזֶר, הָאִי וַיִּנָּחֵם, לְשׁוֹן נִחְמָה הוּא. וְכֵן כָּל וַיִּנָּחֵם
שְׁבַתוֹרָה, לְשׁוֹן נִחְמָה הוּא. רוֹאֶה אֶת הָרָע, וְרוֹאֶה אֶת
הַטּוֹב, וּמִתְנַחֵם עִם הַטּוֹב. א"ל ר' עֲקִיבָא, לְדַבְרֵיךָ, מֵאִי
וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ. א"ל, בֵּא וְרֵאֵה מִדַּת רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקַּב"ה,
כִּי אַע"פ שֶׁהִתְנַחֵם לְקַח עֲצָבוֹן עַל אֲבֹדַת הָרָשָׁעִים, שְׂאֵע"פ
שְׁהִיוּ רָשָׁעִים, אֵינּוּ חֹפֵץ בְּמִיתַתָּן, וְלֹא הִיָּתָה שְׂמִיחָה לְפָנָיו.
א"ר יְהוּדָה, מֵאִי דְכַתִּיב וְנַח מֵצָא חֵן בְּעֵינַי ה'. שְׂמוּ גָרִים,
נַח בְּהַפּוֹד חֵן. וְלָמָּה פָּתַח קָרָא בְּתוֹלְדוֹתָיו תִּחְלָה, כִּדִּי
לְהִרְאוֹת לְעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁהוּא הָיָה צְדִיק, אִף הֵם הָיוּ צְדִיקִים,
וְרֵאוּיִין לְהִתְיַשֵּׁב הָעוֹלָם מֵהֶם.

וּמִנָּא לָן תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן שְׁנַכְנְסוּ לְתִיבָה, רָאוּ בְּעֵצְרוֹ שֶׁל

עוֹלָם, וְנִצְטַעְרוּ, וּמָנְעוּ עַצְמָם מִפְּרִיָה וּרְבִיָה. וְאֵעִפִּי
 שִׁינְעָאוּ, יֵצְאוּ כְמוֹ בֵּן. עַד שֶׁרָאָה הַקַּב"ה מַעֲשֵׂיהֶם, וְאָמַר,
 לֹא תִהְיוּ בְּרֵאתֵי עוֹלָמִי, וְאַתֶּם פָּרוּ וּרְבוּ, הִזְדַּוּגוּ לְנִשְׁוֹתֵיכֶם,
 וַעֲשׂוּ פְרִיָה וּרְבִיָה. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, בֵּרַכְבֶּם, שִׁנְעָמַר, וַיִּבְרַךְ
 אֱלֹהִים אֶת נַח וְאֶת בְּנָיו וְגו'.

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח. רַבִּי פִּנְחָס פָּתַח, וַיֵּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת
 בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה. מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי הָאֱלֹהִים, בְּנֵי
 גְדוּלֵי הַדּוֹר. מְלֻמֵּד שֶׁהָיוּ טוֹבוֹת מְרֻאָה, כְּתִיב הֲכֹא כִּי
 טוֹבוֹת הֵנָּה, וּכְתִיב הָתָם טוֹבֹת מְרֻאָה מְאֹד. הָיוּ הוֹלְכוֹת
 עְרוֹמוֹת, וְאִנְשִׁים הוֹלְכִים עְרוּמוֹת, וְאֵלוֹ וְאֵלוֹ רוֹאִים אֶת
 עֲרוֹתָם, וְנוֹאֲפִים אֵלוֹ אֶת אֵלוֹ. וְלָמָּה נִקְרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים,
 שֶׁהָיוּ גְבוּרִים גְּדוּלִים עֲנֻקִים.

אָמַר רִיב"ל, זִימְנָא חֲדָא עֲרַעִית בְּטוֹרָא דְטִינְרָא דְעִישָׁם.
 וְאִשְׁכַּחִית בְּתָרֵי סְטָרֵי טִינְרָא, תְּרִין גּוּבְרִין, וְדַמְיִין
 בְּתָרִין פּוּמִין, דָּא עֵילְאָה דְדָא. וְהוּוּ מְמַלְלוּ דָּא עִם דָּא, תָּא
 וְנַעֲבָרִיה מִן עֲלָמָא. אִזְדַּמְן לָהּ הָהוּא גּוּבְרָא רַבְרָבָא,
 דְּאִנְרַת בַּת מַחְלַת, וְשִׁמְיָה יוֹסֵף שִׁידָא, אָמַר לָהּ, הֲלֹא דָּא
 הוּא רַבָּה סְגִיָאָה עֵילְאָה דְדָרָא, דִּי בְגִזְרַת פּוּמִיָה אִעְבִּירְנָא
 מִן יִשׁוּבָא דְאַרְעָא, וְדָא הוּא דְמַכְרִזִי עֲלֶיהָ בְּרַקִּיעָא.

עַד דִּהְוִינָא אֲזִילִי, אִשְׁכַּחְנָא אִמְהוֹן דְּגּוּבְרִיָא הָאֵינּוֹן, אָמַרְהָ
 לְבַרְתָּא זְעִירְתָּא, אֲלִין אֵינּוֹן חֲגַבִּיָא זְעִירִיָא, דְּחִילְהוֹן

בְּפּוֹמָהוֹן, אֵייתִי לְהוֹן גַּבְאִי, וְנַעֲבִיד מִנְהוֹן מַעֲמָא
 דְּתַבְּשִׁילָא לְאַחוּדָא. עַד דְּאַתְתָּ, אֵיתִרְחִישׁ לָן גִּיסָא,
 וְאֵיתְעִבִיד מִקְדָּמָהּ נַהֲרָא דְמֵיא רַבְרָבָא, שְׁמַעְנָא דְהוּוּת
 אֲמַרְתָּ, אִימָא אִימָא, פִּרְפְּרָא רַבָּאת סַבְרָנָא עֲבַרְתָּ,
 וְעַרְקָנָא מִנְהוֹן, וְאַשְׁתִּיבְנָא.

וְאָמַר רִיב"ל, בִּימֵי דוֹר הַמַּבּוּל עָשָׂה הַקַּב"ה קִנְיָה הַחַטִּים,
 בְּקִנְיָה אַרְזֵי הַלְבָּנוֹן. וְלֹא הָיוּ זוֹרְעִים וְקוֹצְרִים, אֲלָא
 הָרוּחַ מִנְשָׁבֶת, וּמִנְשָׂר הַחַטִּים לְמַטָּה, וְאוֹסְפִים אוֹתָן. וְכֵן
 בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. לְאַחַר שְׁחַטָּאוֹ, אָמַר עַד כָּל יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע
 וְקָצִיר וְקָר וְחֹם וְקִיץ וְחֶרֶף וַיּוֹם וְלִלְלָה לֹא יִשְׁבְּתוּ.

וְא"ר יְהוֹשֻׁעַ, לֹא נִחַתְתֶּם גְּזֵר דִּינָם שָׁל דוֹר הַמַּבּוּל, עַד
 שֶׁפָּשְׁטוּ יְדֵיהֶם בַּגּוֹל, שְׁנַאֲמַר וְתַמְלָא הָאָרֶץ חָמָס.

וּבִימֵי דוֹר הַמַּבּוּל הָיוּ פְּרִיָה וּרְבִיָה הַרְבֵּה, וּמִשְׁעָה שְׁהִיתָה
 הָאִשָּׁה יוֹלְדָתָא, הָיוּ הוֹלְכִים וְשׁוֹלְחִים אוֹתָם כְּצֵאֲנָם,
 שְׁנַאֲמַר יִשְׁלַחוּ כְּצֵאֲן עוֹלִיָהֶם וַיִּלְדִּיהֶם יִרְקְדוּן. וְלְאַחַר כָּל
 זֶה מֵאִי כְּתִיב בְּהוּ, (שם) וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרַכִּיף
 לֹא חֲפָצְנוּ. עַד שְׁנַגְזֹר דִּינָם וְהַעֲבִירָם מִן הָעוֹלָם.

תְּנֵנו רַבְּנָן, נַח הָיָה מִתְרָה בְּהֶם קוּדָם, וְלֹא שְׁמַעוּ מִמֶּנּוּ. שָׁהָה
 בְּעַשְׂיִית הַתִּיבָה, לְמַעַן יֵרָאוּ וַיִּשׁוּבוּ, וְהָיוּ מְלַעֲיבִין בּוֹ,
 עַד שֶׁגָּבַר עֲלֵיהֶם הַתְּהוֹם שְׁהָיוּ הַמַּיִם יוֹצְאִין רוֹתְחִין כְּאִשׁ,
 וְהַמַּיִם מְלַמְעֵלָה, וְנִמְחוּ מִן הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאֵי דְכִתְיִב, (תהלים כט) ה' לַמְּבוּל יִשָּׁב, וְכִי לְדוֹד הָיָה לוֹמַר דְּבַר זֶה. וְכָל הָעוֹלָם יוֹדְעִין, שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וְאֵזוּי וְקוֹדֵם.

אֲלֵא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא וּרְאֵה בְּכָל מְקוֹם אֵת מוֹצֵא אֱלֹהִים מִדַּת הַדִּין, ה' מִדַּת הַרְחָמִים. וְאֵף עַל פִּי שְׁמִדַּת הַדִּין הִיא, מִדַּת רַחֲמִים הִיטָה בּוֹ, שֶׁאֵלְמֵלֵא כִּף אֶתְחַרֵּב עֲלֵמָא. אֲבָל לְמַעַן אוֹתוֹ מִדַּת רַחֲמִים, אֶתִּי יִשָּׁב עֲלֵמָא.

וְכֵן אֵת מוֹצֵא רְפוּאָה זוֹ, בְּכָל דִּין שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְכֵן (בראשית יט) וְה' הַמְטִיר עַל סְדוֹם, גִּשְׁמָר מִמֶּנּוּ פְּלִיטָה. (שמות לב) וַיִּגַּף ה' אֶת הָעָם, גִּשְׁמָר פְּלִיטָה. וְכֵן כָּלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֲכָמִין הָווּ דְרָא דְטוֹפְנָא טְפִי, דְהוּוּ יָדְעִי מַה דַּעֲתִיד לְמַהוּי. אֲבָל גָּסְבוּ סוּכְלָתְנוּ בְּלַבְהוּן. וְאָמְרוּ, אִי קוֹדֶשָׁא בְרִידָא הוּא מִיִּתֵי טוֹפְנָא, אֲנַחְנָא גּוֹבְרִין רַאמֵי קוּמְתָא, וְנָשׁוּט עַל אִפֵּי מִיָּא, וְנִשְׁתִּיזִיב. וְאִי מִן תְּהוּמָא יִיתֵי מִיָּא, רְגֵלְנָא נָשׁוּי עַל בִּירָא דְמִיָּא, וְלֹא יִפְקוֹן מִיָּא וְנִשְׁתִּיזִיב.

כִּד אֲתָא טוֹפְנָא, אֲרִתַּח קוֹדֶשָׁא בְרִידָא הוּא מִיָּא דְתְּהוּמָא, וְהוּוּ מִשְׁוֵי רְגֵלִיהוּן עַל עֵינָא דְמִיָּא, וְאֶתְמַשְׁךְ מְשַׁכִּיחַ מִגִּיָּה, וְנִפְלוּ. וּמִיָּא מְלַעֲיֵלָא הָווּ מִתְנַבְרִי עִם מִיָּא דְתְּהוּמָא, וְהוּוּ מִתְנַלְגְּלִין וְנַחְתִּין, גְּמוּקִין בְּרִתִּיחוּתָא דְתְּהוּמָא לְבָבָל. (בראשית ז) וַיִּבְאוּ אֶל נֹחַ אֵל הַתְּבָה. ר' יוֹחָנָן פְּתַח, (תהלים סה)

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכַּן הַצֵּרִיף נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב
 בֵּיתָךְ קֹדֶשׁ הַיְכָלְךָ. בֹּא וּרְאֵה, כִּמָּה יֵשׁ לְאָדָם לִיזְהַר,
 וּלְבָדוּק עֲצָמוֹ וּמַעֲשָׂיו בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

הֵי אֵיךְ קָם בְּצַפְרָא, יִימַר, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי, שְׂיֵהֵא
 לְבִי נָכוֹן וּמְסוּר בְּיָדֵי, שְׁלֵא אֲשַׁכְּחֶךָ. אוֹשִׁיט רַגְלוֹהִי
 לְמִיזֹל, יַעֲיִין בְּצַעְדֵי רַגְלוֹהִי, דְּלֵא יִשׁוּטוֹן לְאַבְאָשָׁא. אֲזֹל
 לְדַבֵּר מַצְוָה, יְרַהֵט. שְׁנַאֲמַר (הוֹשַׁע יֵא) אַחֲרֵי ה' יִלְכוּ כְּאֲרִיָּה
 יִשְׂאֲנֵי. וְאַפִּילוּ בְּשַׁבַּת מַצְוָה לְמִירַהֵט. עֶבֶר כָּל יוֹמָא, צֵרִיף
 לְמַבְדֵּק גּוֹפִיָּה, מַה דְּעֵבַד בְּהֵוֹא יוֹמָא, וְאִי צֵרִיף יַעֲשֶׂה מִיָּד
 תְּשׁוּבָה עָלָיו קוּדָם שְׂיִישָׁן.

תָּנּוּ רַבָּנָן, מֵאֵי דְכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) כָּרַם הָיָה לְשִׁלְמָה בְּבַעַל
 הַמּוֹן נָתַן אֶת הַכָּרִם לְנֹטְרִים אִישׁ יָבֵא בְּפָרְיוֹ אֶלְף
 כֶּסֶף. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּרַם הָיָה לְשִׁלְמָה, לְמַלְךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם
 שָׁלוֹ. בְּבַעַל הַמּוֹן, אֵלּוּ מִלְּאֲבֵי שָׁלוֹם. נָתַן אֶת הַכָּרִם לְנֹטְרִים
 אֵלּוּ שׁוֹמְרֵי מִשְׁמֶרֶת בְּאֶרֶץ. אִישׁ יָבֵא בְּפָרְיוֹ אֶלְף כֶּסֶף,
 אֶלְף הֵנְאוֹת שֶׁהִנְשָׂמָה כּוֹסֶפֶת בָּהֶם.

דָּבָר אַחֵר כָּרַם הָיָה לְשִׁלְמָה, זֶה הֵיא הַתּוֹרָה. בְּבַעַל הַמּוֹן,
 מִן הַשָּׁמַיִם. נָתַן אֶת הַכָּרִם לְנֹטְרִים, אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
 שׁוֹמְרֵי מִשְׁמֶרֶתָהּ. אִישׁ יָבֵא בְּפָרְיוֹ אֶלְף כֶּסֶף, שֶׁל שְׁכָרָה.
 רַבִּי יוֹסִי וְר' חֲזִיָּא הוּוּ אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא, אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, אֵימָא
 לָן מְמִילִי מַעֲלִייתָא דְהוּוּ אָמַר אָבוּךְ מִתְּעַנּוּגֵי הִנְשָׂמָה.
 אָמַר לִיה גִּיפּוּק מְכָאן, דְּקַפּוּטְקִיָּא אֵלִין בְּעִירֵי מַעוּבְדֵי